

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет культури і мистецтв
Кафедра хореографічного мистецтва**

**ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕМАТИКИ ПРАЦІ В ХОРЕОГРАФІЧНОМУ
МИСТЕЦТВІ РІЗНИХ НАЦІОНАЛЬНОСТЕЙ**

Кваліфікаційна робота (проект)

Пояснювальна записка

на здобуття ступеня вищої освіти «магістр»

Виконав: студент 2 курсу
13-231М групи
Спеціальність 024 Хореографія
Освітньо-професійної (наукової)
програми Хореографія
Шиян Владислав Олексійович

Керівник: кандидатка педагогічних
наук, доцентка Терешенко Н.В.

Рецензент: голова циклової комісії
«Народна хореографія» комунального
закладу «Херсонський фаховий коледж
культури і мистецтв»
Кізяков В.М.

Херсон - 2021

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. Теоретико-аналітична основа хореографічної композиції	6
1.1. Історико-мистецьке обґрунтування хореографічної композиції.....	6
1.2. Ідейно-тематична основа твору.....	8
РОЗДІЛ 2. Літературно-графічний аналіз хореографічної композиції	10
2.1. Композиційно-архітектонічна побудова твору.....	10
2.2. Графічна таблиця твору та опис хореографічного тексту.....	10
2.3. Сценографія	22
ВИСНОВКИ	23
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	25
Кодекс академічної доброчесності	

ВСТУП

Актуальність теми: Одним з головних векторів прогресу сучасного суспільства є збереження та відтворення культури, традицій, відродження етногенезу. В сучасних умовах поширення, незацікавленість особливістю національних культур, постає питання збереження та відтворення етносу. Проблема само ідентифікації, сприйняття своєї унікальності та неповторності національних традицій. Актуальність в даному випадку, є розвиток всебічного мистецтва, і зокрема, народного хореографічного. Народний танець займає перше і рішуче місце серед культурних надбань народу. Він має розвиток та поширення не тільки на теренах своєї країни, але й далеко за її межами. Він має всебічний розвиток тем і сюжетів, хореографічних образів, в яких національний дух та характер народу, розкривається та відображається явища, що побутують в житті людей, та в етносі. На формування танцювальної культури країни впливали умови праці, побут, географічне розташування, що дало змогу побачити різні етнічні особливості та інші чинники. Кожен етнографічний регіон є особливим та має неповторну, самобутню, танцювальну мову, яка формувалася під впливом різноманітних факторів протягом тривалого часу і зазнала певних трансформаційних процесів цікавим для етнографів за своїм еволюційним розвитком.

Мета дослідження: зберегти та поширити культуру і звичаї болгарського, італійського та молдавського фольклору, через відображення у хореографічному мистецтві.

Працюючи над роботою ми виділили такі **завдання:**

- визначити та проаналізувати історичну основу твору;
- обґрунтувати тему твору;
- скласти лібрето номеру;
- визначити архітектоніку постановки;

- зробити ідейно-тематичний аналіз;
- охарактеризувати дійові особи;
- проаналізувати музичну основу твору;
- створити композиційний план та описати використані рухи;
- розробити композицію танцю.

Об’єкт дослідження: хореографічне мистецтво Молдови, Італії та Болгарії

Предметом нашого дослідження є особливості тематики впровадження праці в хореографічному мистецтві

В процесі роботи використовували такі методи дослідження

- метод емпіричного дослідження (спостереження)
- методи теоретичного дослідження (історичний метод)
- універсальний метод (аналіз)

Методи дослідження. Методологія роботи включає використання таких методів дослідження:

- порівняльно-історичного, який передбачає проведення порівнянь постановок даного балету в різний час;
- структурно-функціонального, що має за мету дослідження елементів та залежностей між ними в рамках об’єкту дослідження;
- семіотичного, який є дослідженням способу передачі інформації в людському суспільстві, зорового та слухового сприйняття;
- системного аналізу, що дозволяє встановити структурний зв’язок між елементами досліджуваної системи.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в оригінальності сценічного провадження теми впровадження праці, що формує новий погляд на роботу сучасних балетмейстерів над створенням трудової тематики в хореографічному мистецтві та підкріплюється самостійно створеною сценографією.

Практичне значення одержаних результатів. Розробка даної теми може бути використана в освітніх та навчальних програмах кафедри хореографічного мистецтва Херсонського державного університету з дисциплін мистецтво балетмейстера, філософія танцю, історія хореографічного мистецтва, як лекційний матеріал. Комбінації танцю можуть бути предметом вивчення на заняттях віртуозні техніки та народно-сценічного танцю в хореографії. Сценічне втілення хореографічної композиції може використовуватись у масових заходах як самостійний номер.

Апробація результатів творчої частини кваліфікаційної роботи. Приймав участь з виступом про « Впровадження тематики праці, хореографічною мовою різних національностей » в XI Усеукраїнській науково-практичній конференції молодих учених і студентів «Зарубіжна та українська культура: питання теорії, історії, методики» 26 березня 2021 року в м. Херсоні.

Взяв участь у XII Всеукраїнській науково-практичній конференції молодих вчених, аспірантів та студентів «Хореографічна культура – мистецькі виміри» 21 квітня 2021 року в м. Львів з науковою доповіддю: «Впровадження тематики праці, хореографічною мовою різних національностей».

Публікації: «Впровадження тематики праці, хореографічною мовою різних національностей», магістерські студії 2021р. ХДУ м. Херсон

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-АНАЛІТИЧНА ОСНОВА ХОРЕОГРАФІЧНОЇ КОМПОЗИЦІЇ

1.1. Історико-мистецьке обґрунтування хореографічної композиції.

Як що розглядати з метою дослідження Болгарські, Молдавські та Італійські танці, то ми можемо зрозуміти що, болгарський народний танець дуже багатий різноманітними традиціями. Для болгарської хореографії традиційно використовують масовий вид танцю. Залежно від регіону визначається вид танцю. Багато танців з давніх часів виконуються під двоголосся або хоровий спів. Болгарські танці мають складний ритмометричний малюнок. Так як музична основа надто важка для прорахунку, часто буває те, що танцювальна фраза не збігаються з музикою. Танці є одним з найпоширеніших видів народної творчості в Болгарії. Вони бувають обрядовими, карнавальними, календарно-святковими і трудовими.

В деяких областях розповсюдженні місцеві види танців. Особливо багато таких танців у Північній, Шопській, Фракійській, Добружанській і Родопських областях. Наприклад у Північній частині розповсюджений танець «Пайдушево-хоро». Для Півночі Болгарії також характерні танці «Дайчово» і «Дунавсько».

Але більш за все, ми акцентуємо увагу на трудові танці, вони різні за значенням. Що більш за все дивує, так це те, що кожен житель свого міста, чи села досконало володіє хореографією свого народу, розрізняє особливості регіону, та як виконується. А саме нас цікавить трудові танці, які мають відголоски виноробства, тому що це цікава етнічна тема, яка

мала великий вплив на Болгарію - як країну, та її розвиток. Болгарський народ дуже педантично та з повагою відноситься до своєї культури.

Якщо надалі розвивати тему виноробства, то цілком можна перейти до наступної країни, а саме до Молдови. Дуже часто, ми можемо зіштовхнутись з таким виразом, що: «Найкраще вино знаходиться в Молдавії». Отже виноробство стало, опорою для країни, для людей, і мало певний вклад в розвиток культури, і на сьогодні існують ярмарки, які проходять с піснями й танцями наче концерт, в яких показується трудовий процес. Молдавський танець має багату і дійсно оригінальну історію. З давніх-давен танці супроводжувались: піснями і хлопаки супроводжуючи ритм чи грою на музичних ударних інструментах. Молдавський танець – один з самих старіших видів народного мистецтва. В ньому проявляються характер, темперамент, сила, спритність, також молдавський танець вважають – скарбницею народу, так як він включає в себе музику і національний костюм.

Молдавські народні танці поділяються на обрядові та побутові. У числі найбільш відомих обрядових танців келушарь. До побутових належать безсюжетні Хора, Сирба, Молдовеняска, Битута, Бриул і сюжетні, які діляться на тематичні групи: трудові - Поама (виноград), Сфределушул (буравчик), Табекеряска (танець чинбарів шкір), Жокул ферарілор (танець ковалів); героїчні - Хайдучаска, Войнічаска.

А заключною частиною для розкриття нашої теми «Впровадження тематики праці, засобами хореографічного мистецтва», стане дуже відома своїми винами та танцями, тепла та сонячна Італія. Мистецтво Італії є перлиною світового мистецтва, а Італійські танці входять до них і є нероздільною частиною. Їх витоки сягають 15 сторіччя. Частина фігур з танців запозичена з друг країн та народів. С початку танці виконувались, на одному рівні без прижків, але з годом вони з'явилися і почали називатись «Баллі» або «Балло». Їх характерною особливістю являється бистрий темп та легкість руху. На італійські танці досить великий вклад

склала філософія Відродження. Саме через це, в рухи закладався сакральний сенс, танці для бога.

Італія має певний характер, та дуже органічну і розвинуту народну творчість і культуру. Це ми можемо відстежити, та проаналізувати на прикладах картин, танців, скульптури, музики. Але також Італія відома, своїми не повторними виноробами, які стали не менш відомі а ніж мистецтво, а саме це і являє собою естетику працьовитого народу, не тільки в мистецтві, а і в виноробних справах. Саме через це ми можемо показати трудовий процес, засобами хореографічного мистецтва в італійському народі.

Роблячи дослідження кожної країни, ми бачимо оригінальність, та закладену сакральність у хореографічних творах. Молдова представляє собою повільний але ціле напрямлений рух вперед, Болгарія навпаки Швидка завзята цікава, наче літо. Італія являє собою певну класичну, органічну і розвинуту структуру, що не може не зацікавити глядача.

1.2. Ідейно-тематична основа

Тема. Впровадження, тематики праці, хореографічною мовою, різних національностей

Ідея. Показ традиційного хореографічного мистецтва різних країн

Дія. Гуляння виноробів, карнавал вина

Протидія. Прийняття та обробка побаченого

Конфлікт. Людини с природою

Зерно. Показати всю сутність етносу праці¹¹ через хореографію

Надзавдання. Показати святкування виноробства

Фабула. Хлопці та дівчата збирають виноград, кружляють у вихорі танцю та перероблюють його, святкування вдалого року.

Сюжет. Процес збору та переробки винограду в вино.

Жанр. Побутовий танець

Форма. Масова форма

Вид. Молдавський, Італійський, Болгарський народний танець

Лібрето.

18 лютого відбувається міжнародний карнавал вина «Крапля сонця». На сцені з'являються, різні хореографічні колективи. Які зображують різні хореографічні постановки зв'язані з хореографією, а саме молдавську «Хору», в якій чітко видно процес збору урожаю. Італійську «Тарантелу», дійство якої демонструє процес переробки винограду. Болгарський запальний танок «Дайчово-хоро», гуляння якого запалює серця, та мотивує викладатись на коханій праці, ще більше.

Характеристика дійових осіб.

Веселі, молоді хлопці та дівчата, які зібрались на працю, та роблять це з душею.

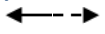

РОЗДІЛ 2. ЛІТЕРАТУРНО-ГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ ХОРЕОГРАФІЧНОЇ КОМПОЗИЦІЇ

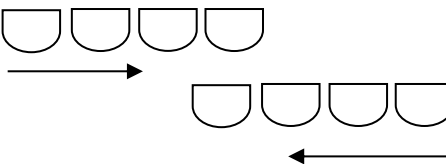
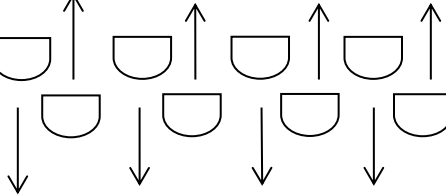
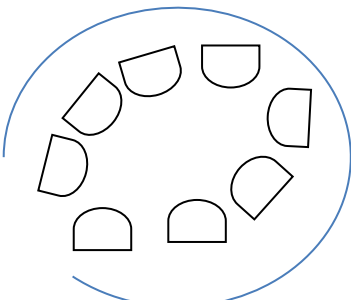
2.1. Композиційно-архітектонічна побудова твору

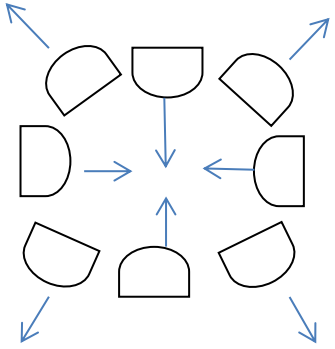
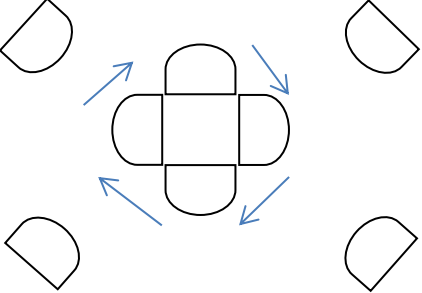
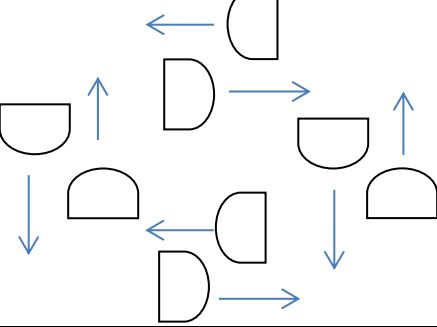
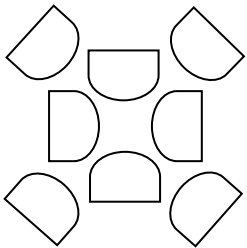
Назва частини	Зміст
Експозиція	Вихід молдавських дівчат, для збору урожаю винограду.
Зав'язка	Вихід італійських молодиків для переробки винограду в вино
Розвиток дії	Вихід болгар святкування винного карнавалу
Кульмінація	Вихід молдавської, болгарської, італійської молоді за для святкування карнавалу вина.
Розв'язка	Фінальна сцена поза навкруги винного кушпелю вина.

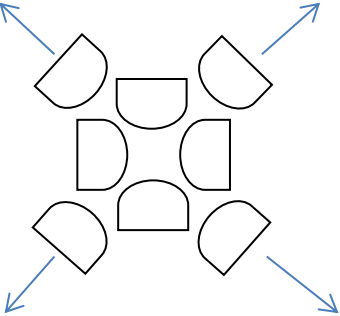
2.2. Графічна таблиця твору та опис хореографічного тексту

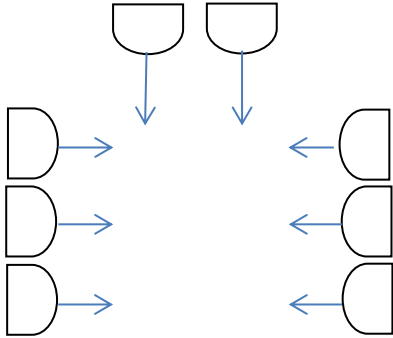
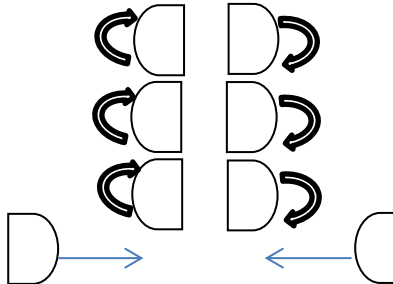
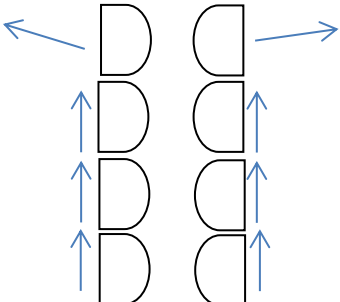
Графічна фіксація постановки оформлюється у вигляді таблиці, з використанням загальноприйнятих умовних позначок та скорочень.

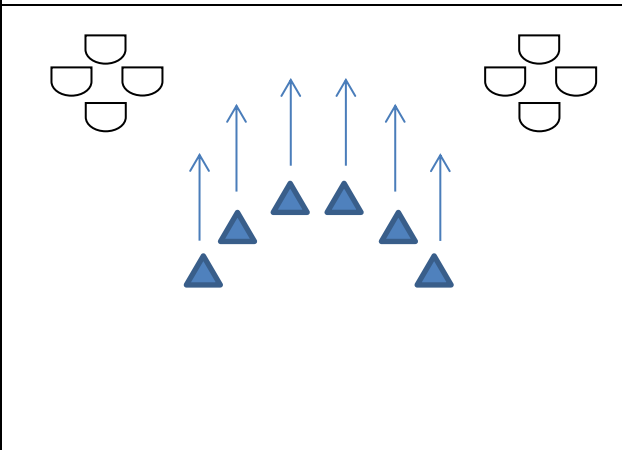
- Спина дівчини обличчя дівчини
- Спина хлопця обличчя хлопця
- Напрямок руху
- Рух по колу

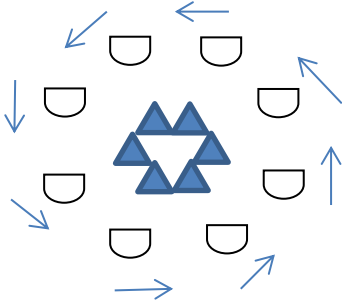

Архітект оника	Малюнок танцю	Кількість тактів	Хореографічний текст
Експозиція		1-16 т.	З правої та лівої третьої куліси рухом №1 виходять дівчата. Разом з корзинами для винограду.
		16-24 т.	Д. виконують танцювальну комбінацію №1. Дуже ніжно та м'яко виходять вперед, тримаючи корзини між друг другом
		24-40 т.	На чотири такти дівчата виконують танцювальну комбінацію №2, рух по колу з двох ліній. Та виходять до кола.

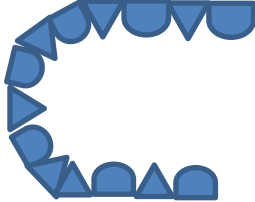
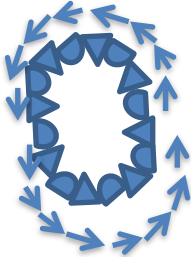
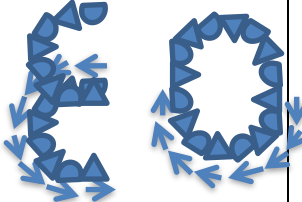
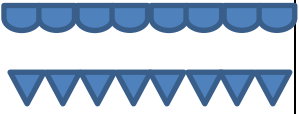
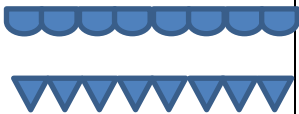
Архітек тоніка	Малюнок танцю	Кількість Тактів	Хореографічний текст
		40-48 т.	Дівчата роблять комбінацію. Танцюючи з корзинками та ставлячи до підлоги, роблячи вид, що вони збирають виноград.
		48-64 т.	Ті дівчата, що заходяться в колі, виконують преступання імпровізуючи квітку. Дівчата за кругом збирають виноград.
		64-80 т.	Зміна дівчат між собою, з внутрішніх ніг. Тепер ті дівчата, що були з зовні кргу, тепер заходять до центру.
		80-96 т.	Дівчата виконують комбінацію, ті що в середині сідають до підлоги, а ті що зовні встають на півпальці.

		96-112 т.	Дівчата, що в середині роблять пордебра назад, ті що зовні відходять назад. Та повертаються до кола.
--	---	-----------	--

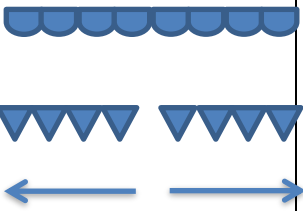
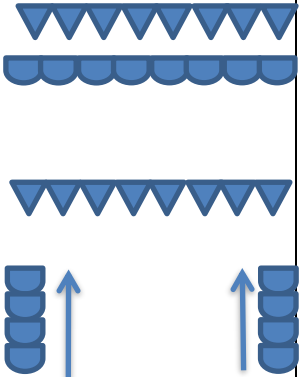
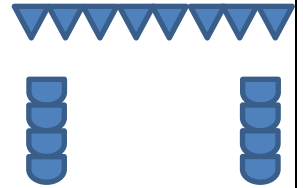
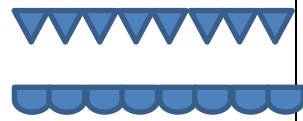
Архітектоніка	Малюнок танцю	Кількість тактів	Хореографічний текст
		112-136т	Йде зміна малюнку, дівчата розкриваються з лінії книжечкою. Та вистраюються в одну колону, дві з них виходять на перед сцени.
		136-144 т.	Ті дівчата, що стояли в колоні, роблять зміну за спинами. Ті дівчата, які робили зміну на переді сцени. Повертаються до колони.
		144-160 т.	Повернувшись до колони дівчата, уходять за куліси через центр, повертаючи голову до глядача.

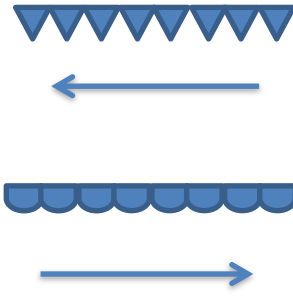
<p>Розвиток дії</p>		1-8 т.	<p>Виходе жвава, весела італійська молодь. На сцену підскоками. Виконуючи основний рух. Та комбінацію №1</p>
	8-24 т.	<p>Молодь виконує другу комбінацію №2, та уходять до задньої частини сцени, готуючись до наступної комбінації.</p>	
	24-40 т.	<p>Молодь виконує комбінацію №3, дівчата змушують хлопців взяти велику бочку, але самі збираються до не великих груп, спліткуючи про щось.</p>	
	40-48 т.	<p>Хлопці виносять велику бочку, до середини сцени, не дуже квапливо знімають свої чоботи, та підкачують штани, щоб не вимазати в сокі винограду.</p>	

	48-64 т.	<p>Хлопці та дівчата, виконують комбінацію, хлопці давлять виноград, за ради молодого вина. Дівчата виконують танцювальну комбінацію навколо хлопців. Не даючи їм вийти раніше ніж закінчать роботу.</p>
	64-96 т.	<p>Хлопці та дівчата скуштувавши молодого вина, виходять на авансцену виконувати останню комбінацію. Та закінчвши в точці розходяться до різних куліс.</p>

Архітектоніка	Такти	Малюнок	Опис дії
Експозиція	1-32 т.		<p>На сцену виходить болгарська молоді тримаючись за руки виконують плетеницю</p>
			<p>Молодь закриває коло беручись за руки, та продовжують рух, проти годинникової стрілки.</p>
Зав'язка	32-64 т.		<p>Молодь розриває руки формуючи 2 півкола роблять упадання.</p>
			<p>Хлопці виходять до однієї лінії з кругів дівчата, вистроюються позаду хлопців також в одну лінію.</p>
Розвиток дії	64-80 т.		<p>Хлопці виконують чоловічу частину, дівчата стоять позаду.</p>

	80-96 т.		Хлопці закінчивши чоловічу частину розкривають дівчат. Та уходять до двох сторін.
			Дівчата виконують жіночу частину, хлопці стоять позаду підймають руки до гори та роблять releve. Дівчата закінчують соло, розділяються по 4 чоловіка та відкривають хлопців.
			Після виходу хлопців до центру, дівчата підходять прости кроком до них.
Кульмінація	120- 136 т.		Болгарська молодь виконує комбінацію .

Розв'язка	136- 152 т.		Молодь поділившись навпіл виконує зіскок на дві ноги виводить вперед спочатку ліву, а потім вправу та уходить цим рухом за куліси.
------------------	----------------	---	--

Опис комбінацій:

Комбінація №1.

Дівчата виходять за куліси рухом *passee par terre* на сорок п'ять градусів, проводячи праву ногу прийомом *rond de jambe* на сорок п'ять градусів ,до правої сторони. Після проведення правої ноги роблять на неї, припадання.

Наступні дівчата виходять за куліси рухом *passee par terre* на сорок п'ять градусів, проводячи ліву ногу прийомом *rond de jambe* на сорок п'ять градусів ,до лівої сторони. Після проведення лівої ноги роблять на неї, припадання.

Комбінація №2

Дівчата дійшовши до середини стають в шаховому порядку. Виконують зміну. Де перші дівчата виходять на півпальцях, підіймаючи руки до гори, а другі навпаки, пригнувшись до низу через *demi plie*. Роблять зміну чотири рази.

Після цього роблять м'який батман виходячи на пів пальці з переходом у *demi plie*.

Комбінація №3

Дійшовши до аван-сцени, дівчата попереду починають робити плетеницю до правої сторони, по заду до лівої, роблячи коло в центрі сцени.

Перші дівчата ставлять свої корзинки до підлоги, роблять припадання на ліву ногу, показуючи що збирають виноград.

Другі дівчата заходять до центра кола, формують квітку і починають рух по колу, де ті що по заду підіймаються на пів пальці, а ті що по переду проходять через *demi plie*.

Комбінація №4

Другі дівчата закінчивши квітку виходять до перших на велике коло, та роблять зміну з ними. Другі починають рух з правої ноги припадання на праву ногу з переходом на ліву. Перші починають рух з лівої ноги припадання на ліву ногу з переходом на праву. Продовжують рух на пів пальцях зміна за спинами одна одної.

Комбінація №5

Перші дівчата заходять до центру кола встають у перший *arabesque* підіймаючи корзинки до гори, другі відходять від центра спиною роблячі перемінний крок назад і залишаючись на правій опорній нозі піднявши руки до гори. Перші дівчата в колі сідають на праве коліно, беруться за спинами за руки і роблять *por de bras* назад, другі підходять до центру кола, підіймаються на пів пальці в першому *arabesque* з руками до гори.

Перші дівчата встають з правого коліна, стають з другими дівчатами до однієї лінії та виконують оберт лінією книжечку де поділяються навпіл. Повернувшись до глядача іншим боком, розривають руки та діляться по парам і продовжують оберт книжечкою, щоб дійти до двох колон.

Комбінація №6

Ті дві дівчини що були по переду виконують танцювальну комбінацію з проходом вперед перемінний крок. Та виконують припадання навколо своєї осі. Розвертаються одна до одної виконують рух *Pas de bouffe*, встають на пів пальці йдуть одна до одної виконують зміну за спинами та повертаються в колони по переду.

Ті дівчата які були в колонах формують два маленьких пів кола під час виходу двох дівчат до аван-сцени, а самі виконують два перемінних кроки по колу, та виходять на колону ставлять корзинку на підлогу до куліси. Самі

виконують pas de bourge, до центру встають на пів пальці та розходяться до своїх корзинок. Беруть їх в цей час дві дівчини повертаються до двох колон.

Піднявшись на пів пальці дівчата йдуть на зустріч в колонах та роблять зміну за спинами за правим плечем, та уходять спинами до куліси, але переводячи руки через задню частину сцени до гори і до глядача.

Комбінація №7

Італійська молодь основним рухом, тобто підскоками виходить з лівої куліси, права рука знаходиться в низу ліва зверху в одну лінію до аван-сцени, та стають анфас до глядача. Починають рух правою ногою два піке та лівою, роблять два італійських стрибка зі змінами ніг по п'ятій позиції, розділяються навпіл та роблять pas de bourge з виходом ноги на п'ятку. Виконують підскок в ліво навколо себе та переходять до наступного малюнку у вигляді галочки, центр сцени при цьому залишається вільний.

Комбінація №8

Дівчата перші починають рух pas de bourge в ліво п'ятка робочої ноги виконує зміну на пів палець та повертається до п'яти. Хлопці другі починають рух pas de bourge в ліво п'ятка робочої ноги виконує зміну на пів палець та повертається до п'яти. Починається пантоміма, дівчата збираються групами по три дівчини та говорять хлопцям, щоб ті брали велику бочку та починали товкти виноград. Хлопці виходять до аван-сцени беруть велику бочку ставлять до середини, починають знімати взуття та підкочувати штани заходять до бочки, дівчата в цей час формують коло навколо хлопців.

Комбінація №9

Хлопці в бочці підіймають руки до гори та кладуть на плечі, починають робити releve правою та лівою ногою по черзі, по-троху рухаючись по годинниковій стрілці. Знову підіймають руки до гори та беруться за них повертаються під своєю правою рукою, не розриваючи їх опускають до низу та продовжують рух за годинниковою стрілкою. Хлопці знову підіймають руки до гори та не розриваючи руки розвертаються у положення, що було перед цим, закидують праву ногу сусіду на ліву руку, та починають

виконувати стрибки на одній нозі за годинниковою стрілкою, закінчивши рух вони розривають руки, та підіймають до гори беруться знову закручуються під лівою рукою, та згинаються навпіл, починаючи рух проти годинникової стрілки. Розривають руки, та виходять з бочки беруть чашки, щоб скуштувати молоде вино, яке вони зробили.

Дівчата ставши навколо хлопців підіймають праву ногу на *terboushon*, виконують *rond de jambe* на сорок п'ять градусів назад та роблять оберт за ногою, продовжують комбінацію з лівої ноги підіймають ліву ногу на *terboushon*, виконують *rond de jambe* на сорок п'ять градусів назад та роблять оберт за ногою. Дівчата підходять до хлопців, та виходять однієї лінії на аван-сцені.

Комбінація №10

Дійшовши до аван-сцени, дівчата та хлопці знову діляться навпіл, по парам та виконують комбінацію. Де перші, роблять зіскок на дві ноги *terboushon* правою ногою, зіскок на дві ноги *terboushon* лівою, зіскок на дві ноги *terboushon* правою ногою роблять підскок на одній нозі до правої сторони на сто вісімдесят градусів до іншого партнера. Та знову повторюють комбінацію. Де другі, роблять зіскок на дві ноги *terboushon* лівою ногою, зіскок на дві ноги *terboushon* правою, зіскок на дві ноги *terboushon* лівою ногою роблять підскок на одній нозі до лівої сторони на сто вісімдесят градусів до іншого партнера. Та знову повторюють комбінацію. Закінчивши цю комбінацію, повертаються до глядача в анфас роблять два італійських стрибки по п'ятій позиції зі зміною ніг, роблять *pas de bourre* перші до лівої сторони, а другі до правої, залишивши п'яту робочої ноги.

2.3. Сценографія

Оформлення сцени світлі приємні тона, інколи кольорова гамма, на першому номері трохи приглушене світло з наростанням по ходу номеру, другий номер яскрава різнокольорова гамма, третій номер також яскрава різнокольорова гамма.

Світлова партитура

Експозиція – приглушене світло. Зав’язка – яскраве біле світло. Розвиток дії – різнокольорова гама. Кульмінація – різнокольорова гама. Розв’язка – біле статичне світло

Ескізи костюмів

Чоловічий костюм: брюки, оброблені тасьмою; пояс, прикрашений вишуканою вишивкою; сорочка, ворот і манжети якої також задекоровані оригінальними способами; жилет яскравого кольору. Жіночий костюм: сукман, що представляє собою виріб з рукавами або без їх наявності, декороване тасьмою і різними вишивками. Особливістю сукмана вважається ошатний, розписний фартух; сайа. Особливістю Сайа є оригінально розшиті манжети і ворот. Національної взуттям в Болгарії вважаються своєрідні шкіряні сандалі — царвулі. Зовнішній вигляд їх нагадує мокасини.

ВИСНОВКИ

Проаналізувавши історичну довідку Молдавії, Італії, Болгарії, ми можемо зробити висновок, що так чи інакше хореографія пов'язана з фольклором та працею.

Чому саме ми обрали тему виноробства, на нашу думку краще всього, підходить ця тема. Вона не дуже розкрита та моє певні закладені ідеї в номер. Ми намагались відібрати з кожної країни «зерно», яке буде освітлювати та вказувати що саме представляє ця країна, тому номер і отримався дуже колоритним.

Кожна країна має свої перлини та фольклорні цінності, а нам на нашу думку вдалося поєднати, та показати все що лежало не тільки на поверхні, але й в підґрунті номеру. Адже кожен номер це історія, в якій дійові особи, тобто студенти вживались в ролі артистів та намагались максимально насичено та точно передати емоційне забарвлення.

Якщо брати Молдавію, то в ній чіткий повільний ритм та видно як дівчата бережно відносяться до збору урожаю, адже це дуже впливає на смак майбутнього вина. Італійська частина навпаки, була дуже жвава та емоційна, тому що і народ в Італії інший трішки веселіший, в Тарантелі чітко видно працю хлопців та дівчат, що являє собою певні фольклорні Італійські методи приготування вина, можна навести приклад всім відомого фільму з Андріано Челентано «Приборкання норавливого». Болгарська частина являє собою фінал, карнавал вина, адже в саме цій країні кожен рік проходить величезний фестиваль присвячений саме цьому. Я дуже був вражений саме грандіозністю та цікавістю цією темою, адже саме це мені дало великий поштовх до дії, щоб передати працю народу саме в хореографію. Нажаль в наш час народна хореографія потерпає занепаду. І мені як студенту шостого курсу хотілося щось

змінити, та показати всю велич та красу цих різних за забарвленням та цікавих країн.

Підбиравши музичну основу, ми опирались на певні фольклорні особливості країн. Перш за все обирали музику, яка підходить нам по ритмо-метричним малюнкам, яка несе в собі також певну історію, за для підсилення ефекту глядача. Якщо конкретизувати, то для Молдови нам підійшла Хора, вона повільна і в ній є сюжет зав'язаний на зборі винограду. Італійська музика, без заперечень була обрана Тарантела, адже це класична музика для Італії і в ній також є певний сюжет, він може бути не зв'язаний з вином, але ми вважаємо, що саме ця музика гарно підійшла до нашого номеру. З Болгарською музикою все було дуже просто, вона жвава, весела та цікава, з різним ритмо-метричним малюнком, але чудово підкреслює гуляння, на фестивалі виноробства.

Таким чином, були проведені, вивчені та опрацьовані всі балетмейстерські роботи.

Робота дала змогу розробити ідейно-тематичний аналіз твору, в якому найважливішим є те, що хореографічний твір будується згідно законів драматургії, відповідно до яких сценічний образ повинен бути розкритий засобами хореографії, повинна бути експозиція, зав'язка, розвиток дії, кульмінація і розв'язка.

Отже, ознайомлення і практикування класичних принципів балетмейстерської роботи є одним з дієвих шляхів реалізації системи вдосконалення хореографічної освіти і внаслідок цього розвитку професійного та освіченого балетмейстера, який успішно реалізує свій творчий потенціал у професійній діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бердовський А., Бондаренко А. Композиції та етюди танців народів світу.- К:Наукова думка, 1976. I ч.
2. Богаткова Л.Н. Танцы народов мира. Москва: Молодая гвардия, 1958. 278 с.
3. Валев Э. Б. Болгария: Экономико-географическое описание / Под ред. И. А. Витвера. М.: Географгиз, 1949. 408 с.
4. Горбань І. Фольклор і фольклористика болгар в Україні. Львів, Ін-тут народознавства НАН України, 2004. 256 с.
5. Голдрич О. Хореографія: посібник з основ хореографічного мистецтва та композиції танцю. Львів:СПОЛОМ, 2006.
6. Зайцев Є. Основи народно-сценічного танцю. К: Мистецтво, 1975.-1 ч. I, II, V,VI.
7. Зайцев Є., Колесниченко Ю. Основи народно-сценічного танцю. Вінниця, 2007.
8. Королева З. Хореографическое искусство Молдави. Кишинев, 1970.
9. Курбет В., Мардарь М.. Молдавские народные танцы. Кишинев, 1969.
- 10.Лопухов А., Ширяев А., Бочаров А. Основи характерного танцю. Л: Искусство, 1939.
- 11.Литвиненко В. А. Зразки народної хореографії. підр. К.: Альтерпрес, 2008.
- 12.Михайлов М. Болгарська музична культура / Ред. Л. Височинська, М. Хлівецька. К. : Радянська Україна, 1963. 48 с.
- 13.Музыченко А. Ф. Наблюдения над народным творчеством крымских болгар. // Труды XII Археологического съезда в Харькове 1902 г.: В 2-х т. М. : Тип. Г. Лисснера и Д. Собко, 1905. Т. 2. (рос.)
- 14.Ткаченко Т. Народний танець. М: Искусство, 1954. I ч.

- 15.Ткаченко Т. Народные танцы. М., 1975.
- 16.Щербіна І. В. Хора, як невід'ємна складова сучасної етнокультури болгарського народу . // Традиційна культура в умовах глобалізації. род. субкультура і обрядовість. Мат. міжнар. наук-практ конф. (24-25 жовтня) 2009 р. Х. : ХОУНТ, 2009.
17. Шиян В.О. Особливості лексики та композиції Болгарського танцю. // Кваліфікаційна робота. с.24 Херсон. 2020
- 18.http://ekhsuir.kspu.edu/bitstream/handle/123456789/12600/Shishpor_fca_2020.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- 19.http://ekhsuir.kspu.edu/bitstream/handle/123456789/14313/Tykhonova_fkm_2021.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- 20.<https://www.radaspilnot.org.ua/bolgarskij-nacionalnij-kostyum/>